Gyermekkor és vándorévek

Petőfi Kiskőrösön született. Édesapja, **Petrovics István** mészárosmester, édesanyja, **Hrúz Mária** szlovák anyanyelvű volt. A család 1824-ben Kiskunfélegyházára költözött; Petőfi később ezt a várost tekintette gyermekkora meghatározó helyszínének, és szülővárosaként is emlegette.

Több településen tanult, köztük Kecskeméten, Sárszentlőrincen, Pesten, Aszódon és Selmecbányán. A család anyagi helyzete az 1830-as évek végén súlyosan megromlott. Tanulmányait megszakítva színházi statisztaként és házitanítóként is dolgozott, majd 1839-ben Sopronban katonának állt. Betegsége miatt 1841-ben leszerelték.

A következő években sokat vándorolt, és többször próbálkozott a színészettel. **1841 őszén a pápai kollégiumban** folytatta tanulmányait, ahol Jókai Mórral is megismerkedett. A nélkülözésekkel teli időszak ellenére egyre határozottabban fordult az irodalom felé.

Az első versektől az országos ismertségig

1842-ben az *Athenaeum* folyóirat közölte *A borozó* című versét, még Petrovics Sándor néven. Ugyanebben az évben, november 3-án a *Hazámban* már **Petőfi Sándor** aláírással jelent meg. Az új név hamarosan a magyar irodalom egyik legismertebb nevévé vált.

Pályáján fordulatot hozott **Vörösmarty Mihály támogatása**. 1844-ben a *Pesti Divatlap* segédszerkesztője lett, megjelent első verseskötete, valamint *A helység kalapácsa* című komikus eposza. Az 1844 végén megírt, majd **1845-ben megjelent *János vitéz*** országos ismertséget szerzett számára.

Petőfi nemcsak lírai verseket és elbeszélő költeményeket írt: prózával, drámával, műfordítással és úti beszámolókkal is foglalkozott. Az *1846-os Felhők* ciklus komorabb hangja azt is megmutatja, hogy költészete jóval változatosabb volt a közismert, derűs népies verseknél.

Szerelem, barátság és család

1846-ban ismerte meg Szendrey Júliát, akit 1847. szeptember 8-án, Erdődön feleségül vett. Mézesheteiket Koltón töltötték; ott született a *Szeptember végén* című, azóta is sokat idézett szerelmes verse. Házasságukhoz a magyar költészet legjelentősebb hitvesi szerelmes versei közül több is kapcsolódik.

Ugyancsak **1847-ben bontakozott ki barátsága Arany Jánossal**, akivel élénk levelezést folytatott. Kapcsolatuk a magyar irodalomtörténet egyik nevezetes költőbarátsága lett. Petőfi és Szendrey Júlia fia, **Zoltán** 1848. december 15-én született meg.

A forradalom és az utolsó hónapok

Petőfi számára a szabadság nem csupán költői téma, hanem politikai és személyes meggyőződés volt. **1848. március 15-én** a márciusi ifjak egyik vezéralakjaként vett részt a pesti forradalomban. A *Nemzeti dal* a 12 ponttal együtt a nap meghatározó szövegei közé került, és a sajtószabadság jelképévé vált.

A forradalmat követő időszak Petőfi számára politikai vitákat és csalódásokat is hozott. 1848 nyarán sikertelenül indult a képviselőválasztáson; később a szabadságharc katonai szolgálatába állt. **1849-ben Bem József erdélyi hadseregében** szolgált, és szoros kapcsolatba került a tábornokkal.

1849. július 31-én, a segesvári ütközet idején eltűnt. A történeti kutatás szerint minden valószínűség szerint Fehéregyháza közelében vesztette életét. Holttestét nem sikerült kétséget kizáróan azonosítani, így halálának pontos körülményei nem ismertek.

Miért különleges Petőfi költészete?

Petőfi a **magyar romantika és a népies költészet egyik legjelentősebb megújítója**. Verseiben a beszélt nyelv természetessége, a népdalok ritmusa és a romantika szenvedélyessége találkozott. Az egyszerűnek tűnő megfogalmazás nála nem a költői forma elhagyását, hanem annak tudatos alakítását jelentette.

- **Tájköltészet:** az Alföldet, a pusztát és a Tiszát a magyar táj önálló költői értékeiként mutatta meg. Ismert példák: *Az Alföld*, *A Tisza*.

- **Családi líra:** otthonos, olykor játékos hangon írt a szüleiről és a családi életről. Ilyen az *Egy estém otthon* és az *Anyám tyúkja*.
- **Szerelmi költészet:** a rajongó szerelem mellett a házasság örömét, féltését és az elmúlás gondolatát is megszólaltatta. Kiemelkedő verse a *Szeptember végén*.
- **Szabadság és közélet:** verseiben a személyes függetlenség, a nemzeti önrendelkezés és az emberi szabadság eszménye összekapcsolódott. Ide tartozik a *Nemzeti dal*, *A XIX. század költői* és az *Egy gondolat bánt engemet...*
- **Elbeszélő költészet:** a népmesei világot és a korabeli műfajok játékos kifordítását is új formába öntötte. Legismertebb példái a *János vitéz* és *A helység kalapácsa*.

Öröksége

Petőfi emléke elválaszthatatlan március 15-étől, de költői jelentősége ennél jóval szélesebb. Versei a gyerekek első irodalmi élményeitől a felnőtt olvasók történelmi és személyes kérdéseiig sokféle helyzetben megszólalnak. A *János vitéz* színpadi és filmes feldolgozásai, a verseiből készült dalok, valamint a róla elnevezett közterek és emlékhelyek ma is őrzik a hatását.

Életének rövidsége és a szabadságharcban történt eltűnése hozzájárult legendájához. Műveinek tartós értékét azonban mindenekelőtt a költői sokszínűség, az erős személyes hang és a magyar irodalomra gyakorolt hatása adja.

Petőfi művei a Mesefarmon

A költő életművéből több alkotás is olvasható oldalunkon. A következő művek jó belépőt kínálnak Petőfi különböző hangjaihoz:

- *János vitéz* – kaland, hűség és népmesei képzelet egy nagy ívű elbeszélő költeményben.
- *Anyám tyúkja* – játékos, szeretetteljes pillanatkép az otthon világából.
- *Egy estém otthon* – humorral és meghittséggel ábrázolt családi találkozás.
- *A Tisza* – a folyó nyugalma és ereje képekben elbeszélve.
- *Nemzeti dal* – az 1848. március 15-i forradalom emblematikus verse.

Életrajzi források: Magyar Nemzeti Levéltár – Petőfi Sándor közössége; Petőfi Irodalmi Múzeum – Petőfi Sándor; Magyar Elektronikus Könyvtár – Petőfi Sándor összes költeményei.

Forrás és online változat

Forrás: Mesefarm.hu

Az eredeti online anyag a QR-kód segítségével érhető el.

Ez a PDF a Mesefarm nyomtatóbarát változata. A QR-kód az eredeti online cikkhez vezet, ahol a kapcsolódó tartalmak és frissítések is elérhetők.

Online változat